

Universitat
de les Illes Balears

Facultat
d'Educació

Manual del Pràcticum I de la Doble Titulació d'Educació Infantil i d'Educació Primària (GEIP)

Índex

1. Presentació.....	3
2. Contextualització i justificació dels pràcticums	4
3. Competències.....	5
4. Responsabilitats dels agents implicats.....	6
4.1. Responsabilitats de l'estudiant.....	6
4.2. Responsabilitats del tutor o tutora de l'escola	7
4.3. Responsabilitats del tutor o tutora de la UIB	9
4.4. Funcions de les persones encarregades de la coordinació/direcció de les pràctiques de les escoles	10
5. Desenvolupament del Pràcticum I.....	12
5.1. Tutoria I (abans de l'inici del Pràcticum)	13
5.1.1. Orientacions per a l'estudiant: primeres setmanes del Pràcticum.....	15
5.2. Tutoria II	16
5.3. Tutoria III.....	17
6. Avaluació del Pràcticum I	17
6.1. L'avaluació formativa	17
6.2. La qualificació del pràcticum I	18
6.3. Eina d'acompanyament i autoregulació per a l'estudiant (s'emprarà durant els 6 pràcticums de la doble titulació)	20
7. Document de Pràctiques 1 (DP1)	29
8. Referències	34
ANNEX 1. Llista d'exemples d'evidències	35
ANNEX 2. Compromís ètic de l'estudiant.....	38
ANNEX 3. Pautes per elaborar els documents de pràctiques.....	41
ANNEX 4. Compromís de protecció de dades de caràcter personal de l'alumnat dels centres educatius.....	43

1. Presentació

Els pràcticums de la Doble Titulació d'Educació Infantil i Educació Primària compleixen un paper fonamental en la formació dels futurs i de les futures mestres, ja que és el moment en què la formació teoricopràctica adquirida a través de les matèries acadèmiques es contextualitza i es concreta en una intervenció real, la qual cosa permet que l'estudiant pugui culminar el procés d'adquisició de les competències que farà servir en el seu futur professional.

Tot i que el desenvolupament de bona part de les competències professionals ja s'ha iniciat amb anterioritat en el marc de diverses assignatures, entenem que el Pràcticum ofereix un entorn idoni per desplegar-les, amb l'ajuda de:

- L'acompanyament constructiu dels tutors i tutores, a partir de la pràctica reflexiva.
- El compromís amb la formació pròpia.
- Les competències didàctiques, comunicatives, socials i emocionals que implica el saber, el saber fer i el saber ser d'un mestre o mestra.
- El codi ètic de la professió.

El Pràcticum té un pes important en el currículum dels estudis de grau, ja que té una finalitat clarament professionalitzadora i una incidència clau en les actituds i competències dels futurs i futures mestres. Alhora, esdevé un espai de treball conjunt entre la Facultat d'Educació i les escoles, entre el professorat universitari i els equips docents.

Aquest manual s'emmarca dins el Programa de millora de la formació inicial dels estudis de mestre o mestra i de professorat de secundària (PM_FIP), que ha permès posar en marxa, entre d'altres, les actuacions següents: el «Llibre blanc del Pràcticum dels estudis de Grau d'Educació Infantil i Grau d'Educació Primària» (Facultat d'Educació de la Universitat de les Illes Balears-UIB, 2018); la creació, l'any 2018, de la xarxa de centres col·laboradors de la UIB en la formació inicial, i l'inici de la transformació de les assignatures en el marc de l'aprenentatge realista i de les pràctiques mitjançant l'acompanyament constructiu.

En aquest sentit, el manual s'ha preparat com una eina d'acompanyament i orientació per a tots els agents implicats: l'estudiant que fa les pràctiques, el tutor o tutora del centre

educatiu i el/la tutor/a de la UIB. Persegueix com a finalitat bàsica explicitar les característiques de les pràctiques pel que fa als objectius, l'organització i les funcions de les persones implicades, el treball que s'ha de fer en cada període o pràcticum i la proposta d'avaluació. Tot i que les pràctiques es troben distribuïdes en sis períodes diferents, entenem que el desenvolupament de les competències professionals es produeix d'una manera progressiva i personalitzada, en un continu de caràcter cíclic i recurrent. Així, iniciarem aquest manual presentant només el primer període PI, amb l'eina que orientarà tot el procés i afavorirà l'autoregulació dels aprenentatges de l'alumnat (apartat 6.3). Finalment, podem trobar-hi una eina d'avaluació final (apartat 6.4) per facilitar la funció qualificadora.

Amb tot, apostam per un model de pràcticum que treballi la capacitat d'observació, la capacitat de reflexió sobre l'acció. Aquest model també inclou el desenvolupament d'estratègies d'investigació en l'acció que permetin construir el coneixement d'una manera progressiva i compartida, i que potenciïn una reconstrucció d'experiències contínua per millorar la comprensió de la realitat i ajustar més bé les intervencions.

2. Contextualització i justificació dels pràcticums

El període de pràctiques significa, per a l'alumnat, un espai i un temps privilegiats per conèixer la realitat educativa, i té com a finalitat establir ponts entre els coneixements teoricopràctics adquirits en l'àmbit acadèmic i els que es construeixen en l'àmbit professional. Al mateix temps, permet a l'alumnat confirmar la seva elecció, així com les capacitats professionals, prendre consciència dels punts forts i limitacions i, amb el suport dels tutors i tutores, prendre decisions de millora en relació amb el creixement professional i personal.

El propòsit principal de la formació inicial del professorat —com també de la formació permanent— ha d'orientar-se a facilitar la construcció d'un pensament pedagògic autònom i crític. El mestre o mestra transforma el seu coneixement quan la reflexió sobre la pràctica i el contrast d'interpretacions evidencien la necessitat de modificar i enriquir les seves concepcions i teories pedagògiques i avançar en l'adquisició d'estratègies d'intervenció educativa d'acord amb els canvis introduïts en els models previs. Per aquesta raó, no es tracta de presentar situacions de la pràctica per il·lustrar-hi el

coneixement acadèmic, sinó que el coneixement es converteixi en una eina de reflexió sobre aquestes situacions, de manera que permeti que els i les futures docents puguin reconstruir la seva mirada sobre els fenòmens escolars.

Fonamentam el Pràcticum en el model de professional reflexiu (Schön, 1998; Perrenoud, 2004; Esteve i Carandell, 2009), amb el qual el professorat aprèn a reflexionar sobre el que fa, el que sap i el que aprèn. També identifica els trets característics de les seves intervencions, alhora que les valora i reajusta a les necessitats canviants.

Des d'aquesta perspectiva, fer les pràctiques significa plantejar-les com un àmbit d'indagació a partir del qual adquireixin sentit per als estudiants, mitjançant: a) explicitar el seu coneixement experiencial propi; b) compartir amb els altres aquest coneixement i estar oberts a modificar-lo amb altres aportacions; c) accedir a coneixements teòrics que puguin ajudar-los a reinterpretar les situacions reals escolars, i d) cercar formes d'intervenció adients amb les anàlisis fetes.

D'altra banda, es tracta de vetllar perquè els continguts de les assignatures dels estudis tinguin una connexió clara amb la feina pràctica que es duu a terme a les escoles i amb les preocupacions intel·lectuals i ètiques dels docents i, al mateix temps, que l'estada a l'escola ajudi a comprendre més bé el que s'aprèn a les aules universitàries, ja que ambdós àmbits de coneixement interactuen i s'alimenten mútuament.

3. Competències

Al llarg dels períodes de pràctiques es pretén formar l'estudiant en una sèrie de competències bàsiques necessàries per desenvolupar l'acció professional. El lector pot trobar i descarregar la proposta concreta i específica que preveu cada pla d'estudis a l'enllaç següent:

https://feducacio.uib.cat/digitalAssets/531/531265_Llibre-Blanc-PrActicum-.pdf.

Cada una de les competències es categoritza en accions que l'estudiant ha de dur a terme i que es troben recollides a la taula (vegeu l'apartat 6.3. Eina d'acompanyament i autoregulació). De manera breu, aquestes competències són les següents:

Específiques

- Capacitat per desenvolupar un autoconcepte professional positiu i ajustat, prenent consciència de les capacitats i limitacions pròpies.
- Capacitat per adquirir estratègies de treball col·laboratiu desenvolupant actituds de respecte a la pluralitat de perspectives, el contrast d'opinions i el respecte a la diversitat.
- Capacitat per analitzar i desenvolupar els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'educació infantil.
- Capacitat per analitzar, des d'una visió crítica i constructiva, els models organitzatius i contextos educatius actuals.
- Capacitat per reflexionar i investigar sobre la pràctica educativa amb la finalitat de millorar la tasca docent i promoure projectes innovadors.

Genèriques

- Capacitat per fomentar la convivència creant contextos de benestar i tranquil·litat, i abordant la resolució pacífica dels conflictes.
- Capacitat per mantenir una actitud ètica i compromesa amb la professió docent en el marc d'una ciutadania democràtica, responsable i solidària.
- Capacitat per promoure una imatge digna de la infància i el respecte als drets dels infants.
- Capacitat per desenvolupar tècniques i estratègies de comunicació.
- Capacitat per desenvolupar habilitats socials que facilitin la comunicació i el diàleg, i disposar d'estratègies per al treball col·laboratiu.
- Capacitat en l'adquisició d'estratègies per a l'aprenentatge autònom.
- Capacitat per observar, analitzar i documentar els processos educatius.

4. Responsabilitats dels agents implicats

4.1. Responsabilitats de l'estudiant

Abans de les pràctiques

- Participar en l'assignació de centres i en la presentació del manual de pràctiques.

- Participar activament en la primera tutoria i preparar la carta de presentació.
- Lliurar firmat el compromís ètic (annex 2) i llegir detingudament el compromís de protecció de dades (annex 4).

Durant les pràctiques

- Tenir una actitud positiva d'integració a l'escola i de relació amb els i les mestres del centre, els estudiants i el personal no docent.
- Implicar-se en totes les activitats del centre: activitats formatives, hores de pati, exclusives, sortides, etc.
- Acceptar les normes de funcionament de l'escola i complir-les.
- Complir l'horari de l'escola amb puntualitat i justificar les faltes d'assistència al centre i al tutor o tutora amb els justificants corresponents, i, excepte en cas de baixa per malaltia no superior a dos dies, recuperar-les.
- Dur a terme el pla de pràctiques i el procés d'autoregulació i revisió constant a partir de les eines que es posen a l'abast per a tal funció.
- Assistir a les reunions de l'equip docent (claustre, cicle, òrgans de coordinació, etc.).
- Elaborar els documents de pràctiques i lliurar-los al tutor o tutora de la UIB.
- Participar en les reunions de tutoria convocades pel tutor o tutora del centre escolar i el tutor o tutora de la UIB.
- Notificar qualsevol problema a la coordinació de pràctiques de l'escola, al tutor o tutora o a la coordinació del Pràcticum de la UIB.
- Participar en les activitats complementàries organitzades durant el període de pràctiques.

Després de les pràctiques

- Elaborar i lliurar el document de tancament de cada Pràcticum.
- Assistir a les tutories d'acabament de pràctiques i participar-hi de manera activa.

4.2. Responsabilitats del tutor o tutora de l'escola

Abans de les pràctiques

- Coordinar-se amb el tutor o tutora de la UIB per preparar les línies de treball i el pla de pràctiques.
- Conèixer-ne les funcions com a tutor o tutora responsable de les pràctiques.

Durant les pràctiques

- Coordinar-se amb el tutor o tutora de la UIB per determinar els aspectes que s'han d'avaluar.
- Acollir i acompanyar a partir d'una base de confiança mútua i un clima emocional adequat per a la comunicació autèntica de base simètrica.
- Proporcionar a l'estudiant tota mena d'informació i orientació sobre l'organització i el funcionament del centre, el grup classe i els programes que duu a terme en la seva tasca docent.
- Guiar l'estudiant en l'observació, l'acció i la reflexió sobre el seu treball propi i el d'altres professionals, i animar-lo a qüestionar-se les decisions que pren i a justificar-les.
- Assessorar l'estudiant en la preparació d'activitats d'aprenentatge i animar-lo a intervenir i participar en la classe, inicialment, programant activitats puntuals i avaluant feines concretes fetes pels infants i, progressivament, prenent iniciatives diverses.
- Participar en tutories amb els i les alumnes i el tutor o tutora de la UIB, i participar en els processos de reflexió, avaluació i redefinició dels processos d'intervenció.
- Afavorir que l'estudiant, sempre que el claustre ho cregui oportú, s'incorpori a les reunions de treball (claustres, cicles, departaments, òrgans de coordinació...).
- Mantenir reunions periòdiques amb l'estudiant per fer-ne l'acompanyament, el seguiment i l'avaluació formativa i formadora.
- Dur a terme una avaluació formativa i formadora de l'estudiant a partir de l'eina establerta.
- Intercanviar informacions, observacions i reflexions amb el tutor o tutora de la UIB sobre les qualitats i la formació de l'alumne o alumna practicant.
- Notificar qualsevol problema o dubte al tutor o tutora de la UIB o al coordinador o coordinadora de pràctiques del centre escolar.

Després de les pràctiques

- Fer l'avaluació final de l'estudiant practicant.

4.3. Responsabilitats del tutor o tutora de la UIB

Abans de les pràctiques

- Assistir a les reunions de Pràcticum que organitza la coordinació de pràctiques de la UIB.
- Organitzar i dur a terme una visita prèvia al centre de manera conjunta amb els i les alumnes.
- Planificar i concretar, conjuntament amb l'escola, el pla de treball de l'estudiant. Abans de la tutoria I, haurà de contactar amb els tutors o tutores de pràctiques dels centres escolars per determinar les línies d'actuació.
- Organitzar i coordinar la tutoria I, que es farà a la UIB amb els o les alumnes assignats.
- Signar el compromís ètic del Pràcticum (vegeu l'annex 2) i conservar l'exemplar dels i les estudiants.
- Assistir a les accions formatives organitzades per la Facultat d'Educació de la UIB, si escau.

Durant les pràctiques

- Vetllar pel manteniment de la filosofia del Pràcticum als centres educatius i fomentar el diàleg i la reflexió.
- Mantenir vinculació i contacte directe amb els tutors o tutores, les escoles i els i les alumnes. El contacte continu dels tutors o tutores de la UIB amb les escoles ha de ser fluid i constant per dur a terme un acompanyament constructiu a partir de la pràctica reflexiva, conèixer directament el treball de l'estudiant, fer-ne l'avaluació, i per potenciar la tasca de col·laboració entre els tutors o tutores de la UIB i els o les mestres de l'escola.
- Proporcionar documentació a l'estudiant sobre lectura/consulta per al contrast teòric, quan sigui necessari.

- Organitzar la tutoria II, que es farà al centre de pràctiques amb els i les estudiants i els tutors o tutores del centre assignat.
- Notificar qualsevol problema o novetat organitzativa a la coordinació de pràctiques de la UIB.
- Fer l'avaluació formativa i formadora, de manera conjunta amb l'estudiant, el tutor o tutora del centre i el tutor o tutora de la UIB a partir de la eina d'acompanyament i autoregulació (apartat 6.3).

Després de les pràctiques

- Valorar, avaluar i contrastar amb els i les alumnes el període de pràctiques: actuació personal, aprofitament, reflexió, dificultats i aportacions i participació en les tutories.
- Preparar les tutories i dinamitzar-les per intercanviar experiències i reflexions entre els i les estudiants.
- Avaluar els documents de pràctiques i oferir una retroacció a l'estudiant, perquè pugui detectar-ne els punts de millora i els interrogants pendents, de manera que tinguin un punt de partida per continuar el seu creixement professional, bé a l'inici del segon Pràcticum, bé a l'inici de la seva formació permanent.
- Lliurar les qualificacions.
- Emplenar les actes.

4.4. Funcions de les persones encarregades de la coordinació/direcció de les pràctiques de les escoles

Les persones que coordinen les pràctiques a les escoles tenen les següents responsabilitats:

Abans de les pràctiques

- Col·laborar en la preparació del pràcticum organitzat per la Facultat d'Educació de la UIB, responnent a la convocatòria, difonent la informació i participant en reunions i seminaris.

- Coordinar amb el tutor o tutora de la UIB les tasques que l'alumnat ha de realitzar abans d'incorporar-se a l'escola, com ara la redacció d'una carta de presentació, la familiarització amb el centre a través de la seva web i xarxes socials, o la sol·licitud d'una dinàmica de presentació. També s'ha d'establir una data per a la primera visita, on la tutora o el tutor acompanyarà l'alumnat per conèixer el centre.
- Coordinar les tasques prèvies amb els tutors o tutores de les escoles i la coordinadora o el coordinador del pràcticum, incloent-hi la revisió de les cartes de presentació i la planificació del primer dia al centre.
- Preparar l'acollida de l'alumnat al centre. Si hi ha un Pla d'Acollida, dinamitzar les accions previstes per a la seva rebuda.
- Assignar aules a l'alumnat practicant i coordinar la designació dels tutors i tutores de l'escola per a cada persona.

Durant les pràctiques

- Rebre l'alumnat en pràctiques, explicar-los el funcionament del centre (horaris, rutines, organització i metodologia), així com les actituds, compromisos i responsabilitats requerides. A més, posar-los en contacte amb el seu tutor o tutora del centre.
- Facilitar el coneixement de l'equip docent i l'organització general de l'escola a l'alumnat.
- Proporcionar informació i orientació sobre el centre, així com sobre els programes i projectes que s'hi desenvolupen.
- Fomentar la inclusió de l'alumnat en pràctiques en les activitats escolars que es considerin adequades.
- Vetllar pel seguiment dels objectius de les pràctiques.
- Assegurar el compliment de l'horari i l'assistència de l'alumnat en pràctiques.
- Informar el coordinador o coordinadora de pràcticum de qualsevol problema o novetat organitzativa.
- Organitzar, com a mínim, dues reunions per al seguiment de les pràctiques. A més, ser la persona de referència per a l'alumnat en pràctiques davant qualsevol dubte o problema.

Després de les pràctiques

- Realitzar una valoració general del desenvolupament de les pràctiques.
- Recollir els suggeriments dels tutors i tutores de l'escola sobre la planificació i execució de les pràctiques, i transmetre'ls a la coordinació de pràcticum.
- Coordinar l'avaluació final de l'alumnat amb les tutores i tutors d'aula implicats, supervisant la retroacció final a l'alumnat i el lliurament de les qualificacions finals al tutor o tutora de la UIB.

Les funcions de les persones coordinadores de pràctiques de les escoles, de la coordinació de la UIB, així com del degà i vicedegans i vicedeganes de la UIB estan reflectides en el «Llibre blanc del pràcticum dels estudis de grau d'Educació Infantil i Primària de la UIB (2018)».

El podeu consultar a <https://feducacio.uib.cat/digitalAssets/531/531265_Llibre-Blanc-PrActicum-.pdf>.

5. Desenvolupament del Pràcticum I

El Pràcticum I de la Doble Titulació del Grau d'Educació Infantil i d'Educació Primària representa una primera immersió en el món educatiu per a l'alumnat, oferint l'oportunitat de connectar la teoria apresada a les aules universitàries amb la pràctica real en contextos educatius. Aquest pràcticum es desenvoluparà durant el segon semestre i, al llarg d'aquest període, l'alumnat tindrà **l'oportunitat d'observar** en activitats a dos nivells educatius diferents: la meitat de les observacions es centraran en els cursos d'Educació Infantil, concretament en el segon cicle, mentre que l'altra meitat es dedicarà al primer cicle de Primària. Aquesta distribució permetrà obtenir una visió àmplia i integrada dels processos d'ensenyament-aprenentatge i desenvolupament en dues etapes educatives fonamentals.

És responsabilitat de l'estudiant participar en les tutories de pràctiques, tant en les que convoca el tutor o tutora de la UIB com en les que tenen lloc amb el tutor o tutora del centre, atès que les converses i les reunions estan articulades perquè es pugui dur a terme un procés d'acompanyament constructiu i realista que permeti optimitzar el període de pràctiques. Si bé el tutor o tutora de la UIB ofereix una mirada externa i puntual, el del centre exerceix de mentor i facilita l'aprenentatge reflexiu de l'estudiant a partir de les

evidències recollides en les seves actuacions per afavorir l'avaluació i la regulació dels aprenentatges. Per això, és convenient que ambdós tutors o tutores (tant de la UIB com del centre) comparteixin i comentin l'eina d'avaluació formativa amb l'estudiant perquè aquest pugui autoregular-se el procés formatiu i, al mateix temps, desenvolupar un pensament crític i propi.

En aquest sentit, els tutors o tutores hauran de promoure un clima de confiança que afavoreixi l'expressió de dubtes i inquietuds, promovent un intercanvi comunicatiu basat en la reflexió sobre la pràctica i l'observació, perquè l'estudiant vagi detectant les seves fortaleces i punts de millora. És molt important que, des de les diferents posicions que ocupen, cada tutor o tutora, individualment i de manera conjunta, pugui proporcionar a l'estudiant una retroalimentació sobre aspectes docents, la manera com plantejar les situacions d'aprenentatge, la temporalitat, l'avaluació competencial, l'atenció a la diversitat...

A continuació, es detallen les tutories que ha de fer el tutor o tutora de la UIB i el document que ha de lliurar als i a les alumnes. Tot i això, és recomanable que en el procés d'acompanyament i tutorització també hi participi el tutor o tutora del centre i pugui fer una retroacció de qualitat en cada moment.

La transició entre l'Educació Infantil (EI) i l'Educació Primària (EP) és una etapa crucial en el desenvolupament dels infants, ja que suposa un canvi significatiu en les seves experiències d'aprenentatge i en l'entorn educatiu. Connectar ambdues etapes educatives de manera coherent i harmoniosa contribueix a garantir la continuïtat pedagògica i emocional de l'alumnat, afavorint una adaptació positiva i respectuosa amb els seus ritmes i necessitats. Aquest manual de pràctiques pretén acompanyar amb estratègies i recursos que permetin establir ponts sòlids entre EI i EP, amb l'objectiu de fomentar un desenvolupament integral i un aprenentatge significatiu en aquesta etapa de transició.

5.1. Tutoria I (abans de l'inici del Pràcticum)

A la primera tutoria, el tutor o tutora de la UIB ha d'orientar el procés d'aprenentatge que l'estudiant durà a terme al Pràcticum, clarificar expectatives, reflexionar sobre la seva importància, etc. Hi ha tres punts principals que ha de treballar: les primeres impressions, la carta de presentació i l'eina d'acompanyament.

Les primeres impressions i l'accés al centre

En aquesta primera tutoria, s'ha de convidar l'estudiant a parlar i reflexionar sobre les expectatives i el significat del Pràcticum amb qüestions com:

- Què esper aprendre durant el Pràcticum i per què?
- Quins objectius he d'assolir durant el Pràcticum? Què faré o què puc fer per assolir-los?
- Quins coneixements anteriors necessito activar? (visió d'infant, rol docent...)
- Quina visió tinc del centre? I quin coneixement?
- Què puc aportar al centre?
- Com voldria que fos aquest període per tal que fos eficaç i em generés aprenentatge?
- Què m'agradaria aprendre: tres idees, dos procediments, una actitud.
- Què puc fer per aconseguir-ho?

S'ha de propiciar el coneixement mutu entre els i les alumnes tutoritzats, crear vincle i clima de confiança. D'altra banda, cal aprofitar aquesta primera tutoria perquè cada estudiant signi el compromís ètic, que es troba a l'annex 2.

Carta de presentació

Cada estudiant ha d'escriure una carta de presentació (abans d'iniciar el Pràcticum) adreçada al centre, amb l'objectiu de presentar-se, establir un primer contacte, afavorir el vincle i reflexionar sobre les expectatives del període de pràctiques.

La carta ha de recollir els aspectes següents:

- Presentació i trajectòria personal.
- Motivacions per triar el centre.
- Preferències de grup (però d'acord amb les recomanacions establertes a cada període del Pràcticum).
- Expectatives respecte del centre.
- Aportacions personals i professionals pròpies que pot aportar l'estudiant al centre.
- Preocupacions i dubtes.

L'estudiant ha de lliurar la carta al tutor o tutora de la UIB amb temps suficient perquè la pugui remetre al centre, juntament amb el manual de pràctiques.

L'eina

A l'apartat 6.3 es desplega l'eina d'acompanyament i autoregulació, i a l'annex 1, una llista d'evidències. Aquesta eina pretén ser una guia d'avaluació que ajudi l'estudiant i futur docent a millorar els aprenentatges que duu a terme durant els pràcticums i a orientar el desenvolupament de les seves competències professionals. Està dissenyada perquè tots els agents implicats l'emprin (estudiant practicant, tutor o tutora del centre i tutor o tutora de la UIB), des dels dos vessants bàsics que té l'avaluació: com a mitjà per regular els aprenentatges (identificar encerts, errors, dificultats...) i com a mitjà per comprovar que s'ha après.

El seu ús serà continuat durant els diversos períodes de pràctiques, amb vista a afavorir la recollida d'evidències sobre el desenvolupament de les competències professionals pròpies del Pràcticum i permetre'n la reflexió i valoració. Ens ajudarà també a posar una qualificació al final de cada període amb la graella d'avaluació (apartat 6.4).

Visita prèvia al centre

L'objectiu d'aquesta visita és que l'estudiant, juntament amb el tutor o tutora de la UIB, puguin establir un primer contacte amb l'escola; conèixer-ne el context, el pla d'acompanyament de l'alumnat practicant,* assegurar-se que hagin rebut el manual i compartir els aspectes que han canviat, així com posar data per a la visita en què es compartirà l'eina de seguiment.

* Hi ha centres educatius que ja han fet o fan en aquest moment la formació en el marc del Programa en acompanyament constructiu en el Pràcticum, en el qual han elaborat un pla d'acompanyament per a l'alumnat en pràctiques de la UIB.

5.1.1. Orientacions per a l'estudiant: primeres setmanes del Pràcticum

Durant les primeres setmanes del Pràcticum, cal que l'estudiant observi les rutines que se segueixen al centre, l'organització de les reunions, la distribució dels espais, la decoració dels passadissos, etc. En aquest sentit, pot ser de gran utilitat recopilar i llegir els documents del centre i les programacions d'aula, etc. D'altra banda, per observar la feina que fa el tutor o tutora a l'aula, el practicant pot intentar respondre i prendre notes sobre aspectes com:

- Quines competències i contingut es treballen? Quin és l'objectiu d'aprenentatge?
 - Quina és la situació d'aprenentatge dissenyada? Quina és la seqüència didàctica?
- (Què fan fer a l'alumnat i en quin ordre? Com es comença, com es desenvolupa i com

s'acaba?)

— Quin model teòric fonamenta les pràctiques observades?

— Quina és l'organització de la jornada educativa?

— Quin és el rol docent del mestre o mestra durant els diferents moments de la jornada?

Quin protagonisme tenen els infants en els processos d'aprenentatge? Quina participació tenen en l'elecció de la tasca i la seva organització?

— Quin paper hi té l'avaluació? (Qui avalua? Quan i com s'avalua? Per a què s'avalua? Quin paper hi té l'observació? I la documentació?)

Aquestes observacions seran enregistrades en un document com a material bàsic a partir del qual l'estudiant elaborarà el Document de Pràctiques 1 (DP1). També pot contrastar les dades recollides amb els documents de centre i la documentació teòrica que aporten les diverses matèries cursades abans del Pràcticum. Serà important que el tutor o tutora del centre cerqui moments i espais d'intercanvi i de reflexió amb la finalitat d'anar construint un canal de comunicació i un diàleg constructiu que ha de contribuir al procés de desenvolupament professional de l'estudiant.

5.2. Tutoria II

Un dels punts bàsics d'aquesta trobada, la qual es recomana que sigui al centre educatiu, ha de ser la retroacció sobre què entén l'estudiant per evidències i quines mostra en aquesta primera valoració. Així, en aquesta tutoria es tracta de:

- Analitzar quins rols docents i competències professionals ha valorat cada estudiant.
- Identificar punts forts i febles dels diferents rols i competències docents.
- Proporcionar orientacions sobre la manera de com observar, analitzar i fer propostes de millora sobre la pràctica.
- Acompanyar l'estudiant i facilitar-li el contrast teòric en l'anàlisi de les pràctiques docents.

L'anàlisi contrastada i reflexionada permetrà reformular i reconstruir processos amb vista a millorar la pràctica docent en el procés del Pràcticum. En aquest sentit, serà necessari incorporar-hi elements de millora i propostes reals per ser transferides a la pràctica, en els

propers pràcticums del grau.

5.3. Tutoria III

En aquesta darrera tutoria es durà a terme una revisió de les pràctiques a partir de l'eina d'acompanyament i autoregulació de l'apartat 6.3 i de l'anàlisi del DP1. Si el tutor o tutora del centre ja ha recollit les diverses valoracions per part del centre, pot ser un bon moment per comentar la nota final d'aquest període.

La finalitat d'aquesta tutoria és identificar propostes de millora del procés de pràctiques i del procés de tutorització dut a terme per la UIB i el centre. A partir de les avaluacions fetes, s'elaborarà el full de ruta per al Pràcticum II, considerant aspectes com:

- Per on continuar?
- Quines necessitats queden sense cobrir?
- Què es pot fer per millorar?
- Avaluar el Pràcticum com a procés formatiu: valorar guanys i aspectes a millorar. Evidenciar necessitats, dubtes, dilemes, punts forts i èxits.
- Revisar expectatives i creences.
- Avaluar el final de procés de pràctiques: documents lliurats, comentaris del centre, autoavaluació...

En aquesta tutoria s'hauria d'aprofitar també per provocar i crear un espai on compartir experiències viscudes en aquest primer període de pràctiques.

6. Avaluació del Pràcticum I

6.1. L'avaluació formativa

Durant els períodes de pràctiques la tutorització dels tutors o tutores de centre i de la UIB ha d'afavorir l'acompanyament del procés d'autoregulació i adquisició de competències. Es tracta de propiciar una avaluació formativa a partir de l'ús de l'eina i la recollida d'evidències, en diversos moments, de manera que l'estudiant vagi prenent consciència del seu progrés i, gradualment, superi els obstacles i les dificultats propis dels aprenentatges que duu a terme.

En aquest sentit, la graella (apartat 6.4) pretén ser una eina d'avaluació que ajudi

l'estudiant i el futur docent a millorar allò que aprèn durant els pràcticums i a orientar el desenvolupament de les seves competències professionals. Està dissenyada perquè tots els agents implicats l'emprin (estudiant practicant, tutor o tutora del centre i tutor o tutora de la UIB), des dels dos vessants bàsics que té l'avaluació: com a mitjà per regular els aprenentatges (identificar encerts, errors, dificultats...) i com a mitjà per comprovar què s'ha après.

El seu ús serà continuat durant els diversos períodes de pràctiques, amb vista a afavorir la recollida d'evidències sobre el desenvolupament de les competències professionals pròpies del Pràcticum i permetre'n la reflexió i valoració. Ens ajudarà també a posar una qualificació al final de cada període.

D'altra banda, per a cada competència es mostren els criteris d'avaluació i els indicadors d'assoliment. En aquest sentit, convé aclarir que no cal emplenar-ne tots i cadascun dels apartats, perquè això no sempre serà possible. Es tracta de seleccionar aquells apartats que fan referència a les competències treballades durant el període que s'analitza i fer-ne una valoració. Com a orientació, primer l'estudiant selecciona els criteris d'avaluació que pensa que ha treballat i en fa una valoració fonamentada, és a dir, recull evidències de les valoracions que emet. A manera d'exemple:

«Crec que he manifestat interès per saber com funciona un centre educatiu, ja que he recollit tots els documents del centre que hi ha a la web, els he analitzat i he descobert que el centre... Hauré de demanar al tutor o tutora del centre...».

Un cop revisada l'eina d'acompanyament i autoregulació, cal presentar-la tant al tutor o tutora del centre com al tutor o tutora de la UIB. Entre tots tres en parlen i s'acorden noves estratègies d'intervenció que l'estudiant pot posar en pràctica o desenvolupar en les setmanes següents. L'eina també pot ajudar a detectar dimensions de les competències que encara no s'han posat en marxa. La finalitat és identificar-ne els encerts i les dificultats i els errors, i trobar camins per avançar.

A l'annex 1, de manera il·lustrativa, s'inclou una llista d'evidències que poden servir com a orientació o exemples; en aquest sentit, es poden fer aportacions diferents de les previstes a la llista.

Està previst fer un ús cíclic de l'eina, en diversos moments durant els dos períodes del Pràcticum.

6.2. La qualificació del pràcticum I

Per dur a terme la valoració final de cada Pràcticum, el tutor o tutora de la UIB disposarà dels diversos documents lliurats per l'estudiant, a més d'obtenir informació sobre la manera com ha fet servir l'eina en les diverses tutories. També, es proporcionarà al tutor o tutora del centre una graella d'avaluació que reculli de manera gràfica la qualificació de cada competència.

L'estudiant ha d'obtenir sempre una nota igual o superior a 5 per superar l'assignatura de Pràcticum.

La nota final sorgirà a partir de:

INFORMES D'AVALUACIÓ	RESPONSABLE	PERCENTATGE
Informe d'avaluació del centre	Tutor o tutora de l'aula	60%
DP1 (Pràcticum I) + eina d'acompanyament i autoregulació	Tutor o tutora de la UIB	40%

Taula 1. Avaluació del Pràcticum

6.3. Eina d'acompanyament i autoregulació per a l'estudiant (s'emprarà durant els 6 pràcticums de la doble titulació)

ROL COM A MEMBRE D'UN CLAUSTRE				
COMPETÈNCIA PROFESSIONAL	CRITERIS D'AVALUACIÓ	INDICADORS D'ASSOLIMENT	EVIDÈNCIES D'ACOMPLIMENT (exemples a l'annex 1)	ACORDS SOBRE ESTRATÈGIES D'INTERVENCIÓ
Participar activament en la institució	Interès per saber com funciona un centre educatiu	— Planteja preguntes sobre el model d'organització (normativa, òrgans de gestió, documents de funcionament, espais d'influència, funcions, organització i recursos) — Fa cerques sobre el projecte educatiu del centre i cerca correspondències amb pràctiques concretes del centre — Demana pel significat de les diferents reunions		
	Implicació i participació activa en el centre educatiu	— Compleix les seves obligacions en relació amb el centre educatiu (puntualitat, horari, justificació d'absències, etc.) — Participa en tasques quotidianes de manera positiva — Comparteix idees i propostes envers les pràctiques educatives		
	Actitud empàtica envers el professorat i altres membres de la comunitat educativa	— Es mostra comunicatiu amb la resta del claustre, amb el PAS i altres persones del centre — Usa un llenguatge amable i cordial amb la resta del claustre i altre personal del centre — Assisteix, sempre que sigui adequat, a les reunions amb les famílies		

Gestionar emocions i sentiments en l'exercici de la professió	Actitud personal empàtica i assertiva envers l'alumnat	— Mostra interès per conèixer l'alumnat i potenciar la seva autoimatge en relació amb l'aprenentatge — Assisteix l'alumnat i resol les seves demandes (aula, tutoria) — Utilitza un llenguatge assertiu (indicant, orientant, corregint) i possibilitador, i evita l'ús d'expressions de judici (sempre, mai, res, gens...) que generen conflicte comunicatiu — Incorpora la comunicació no verbal per reforçar el missatge oral (mira els alumnes, s'hi acosta, gesticula remarcant les idees força, etc.)		
	Autoregulació de les pròpies emocions	— Adapta el to i el llenguatge a les necessitats comunicatives (aula, reunions de treball) — Es mostra proper a l'alumnat conduint de manera assertiva l'activitat i la sessió (aula, tutoria) — Usa un llenguatge amable i cordial per fomentar un bon clima (aula, centre, reunions de treball, tutories) — Sap tranquil·litzar-se en moments de tensió produïts a l'aula i reorientar de manera assertiva la situació (conflicte, realització d'activitats, proves...) — Agafa distància de les situacions crítiques i no actua de manera impulsiva. Es mostra reflexiu, no reactiu		

ROL INVESTIGADOR				
Desenvolupar-se professionalment	Utilització d'estratègies de pensament crític sobre la pràctica docent	— Observa les pràctiques docents i fa una anàlisi fonamentada tant de les seves pràctiques com de les dels altres — Fa propostes per millorar en la seva actuació docent i construeix coneixement pràctic a partir de l'observació, la reflexió i l'anàlisi — Contrasta els trets del model didàctic competencial en relació amb models més transmissors, tot explicitant-ne les diferències — Es qüestiona les pròpies representacions sobre allò que és aprendre i ensenyar — Verbalitza i dona arguments fonamentats de les opcions metodològiques i dinàmiques d'aula que ha adoptat — Justifica la planificació de les tasques d'aula en relació amb: - els objectius d'aprenentatge orientats al desenvolupament de competències - la contextualització dels conceptes científics dins les tasques d'aprenentatge competencials - l'organització d'activitats en seqüències didàctiques (del que és propi al que és nou; del concret a processos d'abstracció i de transferència) — Mostra predisposició a la formació continuada i al treball cooperatiu amb altres docents		

		— Dona mostres de valoració del procés d'aprenentatge constant per al seu desenvolupament professional — Demana retroacció i està obert a rebre'n		
	Autoconcepte professional positiu i ajustat	— Pren consciència de les capacitats i limitacions pròpies — És capaç de prendre decisions per millorar		
	Capacitat per prendre decisions en contextos diversos i per treballar en situacions imprevistes	— Mostra flexibilitat davant situacions imprevistes — Sap improvisar — Reflexiona i pren decisions sobre allò que ha passat		
ROL DIDÀCTIC I PEDAGÒGIC				
Organitzar situacions d'aprenentatge	Disseny, planificació i gestió de seqüències d'ensenyament i aprenentatge experiencials i competencials	— El plantejament de les diferents activitats didàctiques de l'àmbit/matèria es desenvolupa en forma de seqüència d'activitats orientades a l'elaboració d'un producte final — Organitza les seqüències d'aprenentatge utilitzant les experiències i coneixements de l'alumnat per implicar-los en el seu procés d'aprenentatge i fer-lo significatiu: del que és propi al que és nou; del que és concret a processos d'abstracció i de transferència — Dissenya estratègies didàctiques enriquides amb tecnologies digitals que permeten la construcció del coneixement i l'autoregulació de		

		l'aprenentatge — Al llarg de la seqüència d'aprenentatge, promou la metacognició i el pensament crític de l'alumnat: reflexió, argumentació fonamentada, presa de decisions i presentació de conclusions		
	Creació de contextos de benestar i gestió del clima	— Utilitza estratègies per a la cohesió del grup — Té estratègies per a la resolució alternativa dels conflictes — Reflexiona sobre la finalitat/necessitat de les normes a l'escola — Fa servir materials i reorganitza els espais per afavorir el benestar		
	Foment de la implicació activa de l'alumnat al llarg de les seqüències d'aprenentatge	— Incorpora la conversa i la interacció per implicar l'alumnat de manera significativa en la construcció del seu aprenentatge (ex.: llença preguntes netes, d'indagació i d'inducció, etc.) — Utilitza diferents classes d'interaccions (amb un mateix, en grup petit, en grup gran) per dinamitzar i gestionar l'aula i els aprenentatges — Utilitza diferents tipus d'agrupaments en relació amb les tasques d'aprenentatge — Crea un ambient d'aprenentatge en el qual participa tot l'alumnat — Afavoreix la interacció de tothom — Proposa diferents vies per		

		accedir, per comprendre i per produir		
Avaluar els aprenentatges i actuacions de l'alumnat	Foment de l'avaluació formativa i autonomies	— Verbalitza i argumenta que l'avaluació és per millorar, i es focalitza en el procés — Situa l'avaluació dins el procés d'aprenentatge i proposa activitats de coavaluació i autoavaluació per guiar els aprenentatges — Comparteix els objectius d'aprenentatge i els criteris d'avaluació amb l'alumnat amb un llenguatge comprensible i adequat per a ells — Planifica espais i temps per a l'autoavaluació i la coavaluació dins una seqüència d'aprenentatge — Utilitza eines i estratègies d'avaluació per a l'autoregulació dels aprenentatges i per afavorir l'autonomia de l'aprenent — Incorpora moments de retroalimentació constructiva		
ROL D'EXPERT EN LA MATÈRIA				
Conèixer les matèries i les seves aplicacions didàctiques	Coneix el currículum propi de l'etapa i de l'àrea, se n'ha apropiat i l'empra com a element d'ensenyament-aprenentatge	— Coneix les didàctiques i recursos educatius propis de la matèria o l'especialitat i els utilitza a l'aula — Selecciona els continguts curriculars en relació amb els objectius d'aprenentatge planificats — Coneix la matèria que toca per edat al grup — Motiva l'alumnat i els fa costat — Fa recerca personal sobre allò que ha d'ensenyar — Mostra bones habilitats per a		

		l'alfabetització — Mostra seguretat en l'educació primerenca de la lectura, escriptura/fonètica i les matemàtiques		
ROL DE COMPROMÍS ÈTIC DOCENT				
Manifestar actituds ètiques i comprometre's amb la professió	Compromís amb la societat	— Fomenta el pensament crític i la implicació social, així com la sostenibilitat del planeta		
	Compromís amb el centre	— Respecta el projecte educatiu i lingüístic de centre		
	Compromís amb la professió	— Cuida la imatge del docent		
	Compromís amb si mateix	— Promou un caràcter responsable		
	Compromís amb els infants	— Promou una imatge digna de la infància i el respecte als drets dels infants		
RETROACCIÓ QUALITATIVA				

6.4. Graella d'avaluació (l'emplena el tutor o tutora del centre considerant que alguns ítems no es poden emplenar durant els PI, ja que aquesta eina els acompanyarà durant els sis pràcticum)

CRITERIS D'AVALUACIÓ	NIVELL D'ASSOLIMENT INSUFICIENT	NIVELL D'ASSOLIMENT SUFICIENT	NIVELL D'ASSOLIMENT ELEVAT
Participar activament en la institució			
Interès per saber com funciona un centre educatiu			
Implicació i participació activa en el centre educatiu			
Actitud empàtica envers el professorat i altres membres de la comunitat educativa			
Gestionar emocions i sentiments en l'exercici de la professió			
Actitud personal empàtica i assertiva envers l'alumnat			
Autoregulació de les pròpies emocions			
Desenvolupar-se professionalment			
Utilització d'estratègies de pensament crític sobre la pràctica docent			
Autoconcepte professional positiu i ajustat			
Capacitat per prendre decisions en contextos diversos i per treballar en situacions imprevistes			
Organitzar situacions d'aprenentatge			
Disseny, planificació i gestió de seqüències d'ensenyament i aprenentatge experiencials i competencials			
Creació de contextos de benestar i gestió del clima			
Foment de la implicació activa de l'alumnat al llarg de les seqüències d'aprenentatge			
Conèixer la matèria i les seves aplicacions didàctiques			
Coneix el currículum propi de l'etapa i de l'àrea, se n'ha apropiat i l'empra com a element d'ensenyament-aprenentatge			
Avaluar els aprenentatges i actuacions de l'alumnat			
Foment de l'avaluació formativa i autònoma			
Manifestar actituds ètiques i comprometre's amb la professió			
Compromís amb la societat			
Compromís amb el centre			
Compromís amb la professió			
Compromís amb si mateix			
Compromís amb els infants			

QUALIFICACIÓ FINAL	
--------------------	--

Com a orientació, es recomana emprar l'eina per a l'obtenció d'una perspectiva global del període de pràctiques i no adjudicant una puntuació numèrica concreta a cada ítem. També, es recomana atorgar el valor d'excel·lència (màxima qualificació) sols a l'estudiant del qual tinguem clares evidències que ha assolit tots els indicadors que especifica l'eina, o un nombre molt significatiu. Això implicarà el progrés excepcional en totes les competències professionals recollides a la graella i treballades durant el Pràcticum.

7. Document de Pràctiques 1 (DP1)

Aquest escrit plasmarà les observacions de l'alumnat i es convertirà en un document que haurà de contenir reflexions basades en les observacions efectuades en relació amb:

1. Coneixement i anàlisi contextual del centre

- Recollida d'informació i anàlisi sobre les característiques de l'escola i el seu entorn.
- Anàlisi i contrast dels trets fonamentals del projecte educatiu, del tipus de lideratges, l'organització i la gestió del centre.
- Anàlisi de les activitats de l'escola incloses les reunions de coordinació, reunions amb les famílies, claustres, equips docents, sessions de formació, comissions, etc.

2. Coneixement i anàlisi dels grups

- Recollida d'informació i anàlisi sobre les característiques i dinàmica de l'aula.
- Metodologia i estratègies d'intervenció docent.
- Organització i gestió del grup.

3. Observació i anàlisi de la pràctica docent

- Observació i documentació de la programació i de les intervencions de les docents.
- Valoració dels dissenys i implementació de les activitats d'ensenyament-aprenentatge.
- Anàlisi dels projectes d'innovació i millora de la pràctica docent i del centre.

4. Actituds i estratègies docents

- Treball col·laboratiu amb l'equip docent.
- Reflexió sobre el procés d'aprenentatge i desenvolupament professional.

És important que aquests quatre blocs s'enriqueixin del contrast amb les assignatures cursades, de les aportacions de la **Jornada Transversal 3: els tallers d'enriquiment, de les eines d'observació que s'aniran compartint a l'aula digital** (sobre els ODS, barreres per a l'aprenentatge, etc.) i que generin:

— Dubtes, interrogants, llacunes... detectats a partir de les observacions dutes a terme.

— Idees i creences prèvies sobre el rol docent, el concepte d'infància... (Què ha canviat? Què m'ha sorprès?)

- Reflexió sobre la relació mantinguda durant la tutorització per part del centre i la UIB (converses, reunions, eines, etc.).
- Autoanàlisi de les primeres observacions a l'aula, a partir de l'eina d'acompanyament i autoregulació.
- Alternatives a la pràctica de la mestra tutora justificant, des de la fonamentació teòrica, possible pràctiques o dinàmiques alternatives.
- Comparativa entre les observacions realitzades durant l'etapa d'infantil i les de l'etapa de primària

Proposta d'estructura del DP 1:

Taula 2. Descripció de Cada Document de Pràctiques (DP) amb Objectius i Metodologia d'Avaluació

DP	Objectiu	Contingut	Metodologia d'Avaluació
DP1	Reflexionar sobre les primeres observacions referides a l'aula, al centre i al seu entorn.	- Anàlisi sobre les característiques de l'escola i del seu entorn. - Anàlisi sobre del tipus de lideratges, l'organització i la gestió del centre. - Anàlisi de les primeres observacions sobre el rol docent i el grup classe. - Dubtes i llacunes detectades a partir de les observacions. - Idees i creences prèvies sobre el rol docent i el concepte d'infància (canvis i sorpreses). - Reflexió sobre la relació mantinguda durant la tutorització (converses, reunions, eines). - Anàlisi de les primeres observacions a l'aula (què s'ha fet, com ho han fet, com ho han dissenyat, metodologia, avaluació, resolució de conflictes, ...)	- Eina d'acompanyament i autoregulació: Utilitzar l'eina per guiar la reflexió sobre les observacions i intervencions inicials. - Ús de les eines d'observació - Informes del tutor o tutora del centre: Feedback qualitatiu sobre l'observació i la documentació realitzada. - Autoavaluació: Reflexió sobre el propi aprenentatge i desenvolupament professional. Rúbrica capacitat reflexiva.

Fases i instruments per a l'observació de qualitat

Per a dur a terme un procés d'observació de qualitat, es proposa seguir aquestes fases i emprar els instruments i guies adjunts per a cada una d'elles. A la gràfica següent es presenten dos cicles, considerant-ne un per a cada etapa (EI i EP).

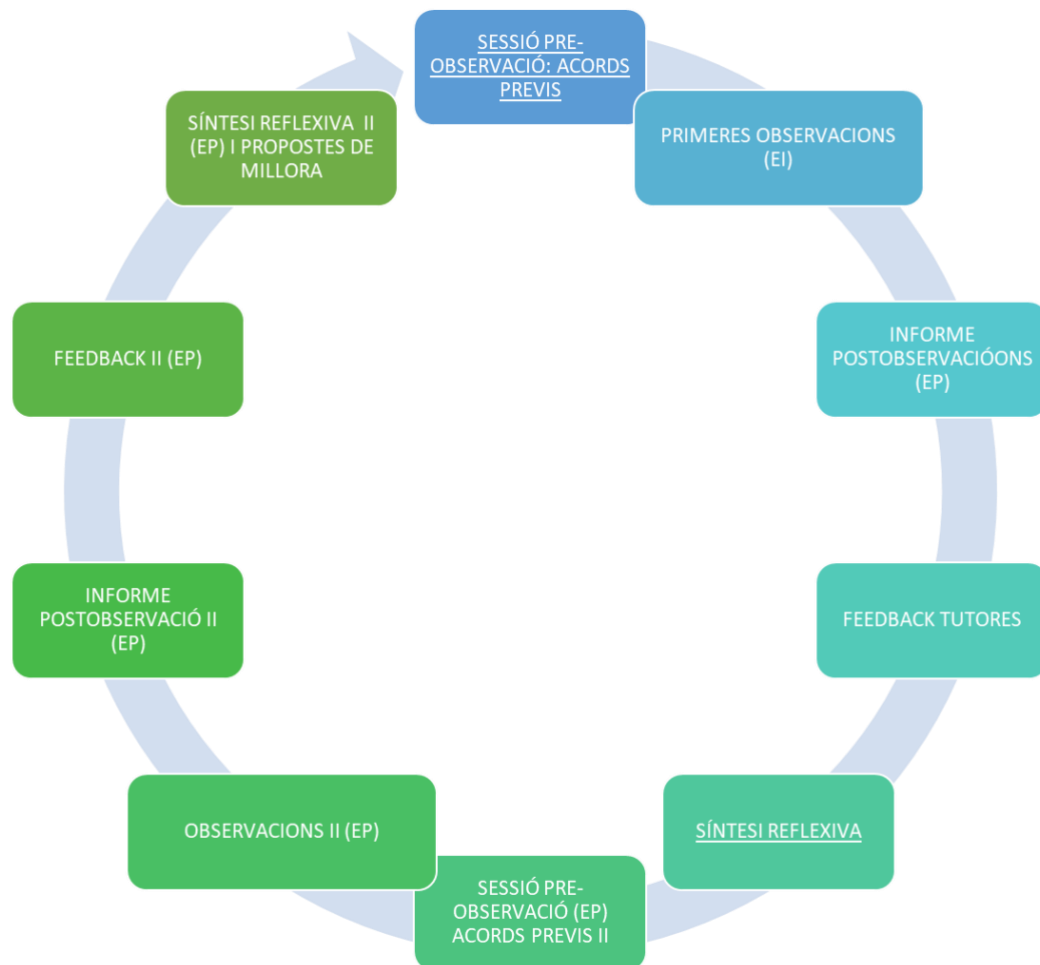

Figura 1: procediment de les observacions (adaptació O'Leary, 2020)

- Sessió pre-observació: En aquesta sessió, convé que es concretin els següents aspectes:
 1. Objectiu de les observacions i Indicadors d'observació. Convé dotar-se d'una taula d'observació. Es tracta de recollir evidències, per tant es suggereix pocs indicadors i que corresponguin a accions visibles.
Per a fer una bona concreció dels indicadors, podeu consultar l'annex 1 i

5 d'aquest document, així com també la pàgina web [Sessió de pre-observació](#)

2. Durada de l'observació. Es recomana observar sessions completes de classe i poder emprar aquest esquema i eina durant les setmanes que s'observa a Educació Infantil, per després replicar-ho a Educació Primària.
 3. Recollida de dades. Durant l'observació, es recomana que la persona que observa utilitzi la taula amb indicadors per facilitar l'observació, prèviament ajustada i compartida amb la docent a observar.
 4. Confidencialitat: tot el que s'observa i registra durant les sessions només es pot comentar amb les persones que han compartit la sessió, amb l'objectiu d'anàlisi i reflexió de la pràctica.
 5. Els acords de la sessió de pre-observació també es poden recollir en un document per tal de poder ser revisats i modificats si escau, ja que a mida que anam fent observacions serà necessari, ampliar o adaptar alguns indicadors.
- Observacions:
 - Previ a les sessions, s'informarà a l'alumnat d'Infantil i de Primària de la pràctica d'observació que es durà a terme, durant quins dies i moments, amb quina finalitat, etc...
 - La persona observadora, observarà activament la sessió, ajudat de la taula amb indicadors per a facilitar l'observació. Ha de procurar que la seva presència sigui discreta i respectuosa amb la dinàmica que s'està duent a terme.
 - Informe Post-Observació: document que reflecteix com s'ha duit a terme la sessió observada, quina dinàmica s'ha observat; com s'ha sentit l'observadors i la docent observada, i l'alumnat..., així com també situacions emergents que es consideren interessants d'analitzar i contrastar amb la teoria.
 - Feedbacks Tutora d'Aula:
 - Es proposa que aquest trobada sigui en format de conversa i que tingui lloc després de les primeres setmanes d'observació de cada etapa. Una possible estructura d'aquesta conversa pot ser:
 - a. La persona observadora, a partir dels informes post-observació, comparteix amb la docent/tutora allò que considera essencial i que

prèviament s'havia acordat observar.

- b. La persona observada presenta les seves observacions, que es poden recolzar en algunes evidències com, per exemple, frases textuais, descripcions de situacions viscudes, etc. Es recomana aportar evidències, almenys d'una fortalesa i d'alguna actuació que requereixi explicació.
- c. La persona observada participa activament en aquest diàleg, enriquint l'observació amb explicacions d'allò no-observable (decisions prèvies).
- d. Conjuntament s'elaboren aspectes concrets per a continuar observant. Cal que siguin pocs i assumibles, especificant els passos que se seguiran per intentar assolir-los.

Per tal d'ampliar la informació sobre com oferir el feedback de qualitat, es pot consultar el següent enllaç: [Sessió de feedback](#)

- Síntesi reflexiva, post-feedback: centrada en elaborar un objectiu de millora conjunt. Després de la sessió de retroacció es considera pertinent compartir i enriquir la pràctica observada amb idees que parteixen de les evidències que s'han posat de manifest durant la conversa i recollir-ho al DP1.

Es tracta, en definitiva, d'aportar una reflexió fonamentada sobre les observacions dutes a terme. Un cop enllestit, el DP1 s'haurà d'enviar al tutor o tutora de la UIB.

A més a més, cal que l'estudiant empleï l'eina d'acompanyament i autoregulació (apartat 6.3) en el desenvolupament de les competències professionals, comentada de manera conjunta amb el tutor o tutora de la UIB, recordant que és una eina que ens acompanyarà durant tots els períodes de pràctiques de la doble titulació. Per aquest motiu, s'ha de tenir en compte que l'objectiu d'aquest primer pràcticum és el d'observar i analitzar la pràctica viscuda a l'escola, tot contrastant les dues etapes observades.

8. Referències

Esteve, O. i Carandell, Z. (2009). La formació permanent del professorat des de la pràctica reflexiva. *Revista de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 49, 47-62.

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3019417>

O'Leary, M. (2020). *Classroom observation: A guide to the effective observation of teaching and learning*. Routledge.

Perrenoud, P. (2004). *Diez nuevas competencias para enseñar*. Graó.

Shön, D. (1993). *La formación de profesionales reflexivos*. Paidós.

UIB (2018). *Llibre blanc dels estudis de Mestre d'Educació Infantil*. Facultat d'Educació.

ANNEX 1. Llista d'exemples d'evidències

Participar activament en la institució

- Recull i analitza algun document del centre.
- Aporta exemples ben referenciats sobre el web del centre.
- Demana sobre aspectes o temàtiques que contenen els documents del centre i la pràctica observada i els recull al DP2 o DP4.
- Incorpora anotacions reflexionades i argumentades sobre l'ús de l'espai.
- Reflexiona i argumenta sobre l'horari.
- Reflexiona i argumenta sobre els rols dels especialistes.
- Demana per assistir a totes les reunions, comissions, sessions de coordinació o planificació.
- Acompleix tots els dies pactats al pla de pràctiques. Si no pot, proposa dates alternatives.
- Es relaciona amb tots els professors del centre i aporta alguna reflexió al DP2 o DP4.
- Fa alguna reflexió/observació sobre la relació entre la família i l'escola.

Gestionar emocions i sentiments en l'exercici de la professió

- Fa diferents tipus de preguntes sobre els estudiants del grup classe i les recull al DP2 o DP4.
- Contrasta el clima de la classe amb recerques que en parlin.
- Aporta referències sobre la dificultat d'establir límits.
- Reflexiona sobre els problemes dels límits al DP2 o DP4.
- El tutor o tutora observa que l'estudiant fa servir tons varis i que adapta el vocabulari i el llenguatge a les diferents situacions.

Desenvolupar-se professionalment

- Duu a terme alguna experiència d'OEI i en recull la retroacció al DP2 o DP4.

- Mostra evidències (activitats, UD, exercicis, material, etc.) de la manera com ha dissenyat les propostes a l'aula i com han funcionat.
- Cerca informació sobre alguna metodologia i la contrasta amb les estratègies metodològiques observades a l'aula.
- Recull opinions, evidències (fotos, produccions, etc.) sobre els aprenentatges que duu a terme l'alumnat.
- Mostra reflexions sobre el procés d'aprenentatge i les seves dificultats.
- Recull reflexions i les contrasta amb referències teòriques sobre les estratègies metodològiques.
- Explica els objectius que persegueixen les activitats i materials que ha dissenyat.
- Aporta valoracions i comentaris dels estudiants i dels professors sobre les activitats que ha dissenyat.
- Recull els interrogants pendents i les propostes de millora.
- Recull modificacions de la seva actuació a partir de la retroacció rebuda.
- Identifica els punts forts i febles.
- Planteja propostes per superar els punts febles.
- Valora i fonamenta les actuacions que improvisa.

Organitzar situacions d'aprenentatge

- Inclou fotos d'espais que ha redefinit tenint en compte el benestar.
- Cerca i troba nous recursos i material.
- Recull fragments de converses representatives amb els estudiants (vídeos, transcripcions escrites, àudios...).
- Mostra exemples d'eines d'avaluació de creació pròpia.

Conèixer la matèria i les seves aplicacions didàctiques

- Fa propostes d'activitats i de tasques de qualitat.
- Fa servir estratègies de motivació diverses.
- Té interès per conèixer les motivacions i l'autoconcepte dels infants.
- Detecta els coneixements previs dels infants.
- Troba recursos i materials per adaptar-se a les necessitats i interessos dels infants

i a les peculiaritats del grup.

- Detecta dificultats i hi ofereix propostes.
- Fa connexions adients entre competències i continguts.
- Usa diferents llenguatges més enllà de l'escrit.

Avaluar els aprenentatges i actuacions dels infants

- Ofereix una retroacció ajustada.
- Diversifica els instruments de recollida d'informació sobre el procés dels infants.
- Duu a terme propostes de qualitat per crear conflicte cognitiu.

Manifestar actituds ètiques i comprometre's amb la professió

- Fa servir la llengua vehicular d'acord amb el PEC.
- Presenta una imatge positiva de la infància seguint els criteris ètics.

ANNEX 2. Compromís ètic de l'estudiant

Grau:	Curs:
DADES DE L'ESTUDIANT	
Nom i cognoms:	
Adreça:	
Població:	Codi postal:
Adreça electrònica:	Telèfons:
Centre de pràctiques:	
Data de començament:	Data d'acabament:
Horari:	
DADES DEL TUTOR O TUTORA DEL CENTRE	
Nom i cognoms:	
Adreça electrònica:	Telèfons:
Coordinador o coordinadora del centre de pràctiques:	
DADES DEL TUTOR O TUTORA DE LA UIB	
Nom i cognoms:	Telèfon:
Adreça electrònica:	

Preàmbul

El valor de l'educació depèn substancialment de la integritat ètica amb la qual es dugui a terme. En el nostre context de pràctiques externes, la competència transversal (CT1) aprovada pel Consell de Direcció de la UIB el dia 21 de novembre de 2017 fa referència a: «Comprendre que qualsevol activitat professional ha de realitzar-se des del respecte als drets fonamentals, la promoció de la igualtat entre dones i homes, el principi d'accessibilitat universal i disseny per a totes les persones i la protecció mediambiental i d'acord amb els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics».

Principis ètics fonamentals

- Respecte als drets i la dignitat de totes les persones. Respectar l'alumnat tal com és i actuar en virtut dels drets humans.
- Autonomia. Protegir l'autodeterminació i la confidencialitat de la informació rebuda, de manera directa o indirecta, dels components de la comunitat educativa.
- Beneficència. Procurar bones pràctiques docents que fomentin processos

d'ensenyament i aprenentatge significatius en l'alumnat.

- No maleficència. Evitar prejudicis, etiquetes i discriminació envers les persones per l'estatus social, origen, formació, capacitats, gènere, orientació sexual o qualsevol altra característica.
- Justícia. Sensibilitat davant les necessitats socioeducatives de l'alumnat, promoure'n la igualtat i la inclusió educativa.

Compromisos ètics del futur docent

- Compromís amb el centre educatiu i el seu entorn. Respectar el projecte educatiu del centre i conèixer-ne les característiques; procurar respecte i confiança a tota la comunitat educativa.
- Compromís amb la infància i la seva educació. Garantir els drets de la infància reconeguts per la Convenció dels drets de l'infant. Considerar els infants els veritables subjectes actius de la seva educació. Reconèixer amb normalitat la diversitat de l'alumnat i cercar suport per atendre-la. Eliminar prejudicis, etiquetes i qualsevol classe de discriminació.
- Compromís amb si mateix i amb la professió. Actuar d'acord amb els valors que es pretén transmetre; ser coherent amb el seu discurs, actitud i accions. Fomentar una cultura de l'esforç, la curiositat intel·lectual i l'aprenentatge reflexiu. Donar una mirada positiva a la professió docent i al valor que es mereix, d'acord amb la transcendència social i cultural que implica.

Compromisos de l'estudiant de pràctiques

Com a estudiant i futur/a professional docent, inform que conec la competència transversal CT1 de la UIB, els principis ètics fonamentals i els tres compromisos ètics bàsics de la professió docent. Per tant, em comprometo a:	
	Assistir al lloc de pràctiques durant el període, les hores i les activitats acordades amb el tutor o tutora. En cas excepcional i justificat d'inassistència, lliuraré un escrit als tutors o tutores del centre escolar i de la UIB.
	Seguir en tot moment les orientacions del tutor o tutora del centre.
	Assistir a totes les sessions i tutories amb els tutors o tutores i la coordinació del Pràcticum.
	Tractar l'alumnat sense discriminacions, etiquetes ni prejudicis. Actuar en tot

	moment amb amabilitat, cortesia i respecte, fent servir un llenguatge i to de veu correctes.
	Protegir la confidencialitat de la informació rebuda de manera directa o indirecta.
	Tenir cura de la imatge del docent: no usar el telèfon mòbil de manera desmesurada o en moments de visita; no mastegar xiclet; no menjar a deshora. A més, anar amb la vestimenta adequada segons les activitats que s'hagin de fer.

A més, certific que, en el moment de formalitzar la matrícula, he autoritzat la UIB perquè obtingui el certificat negatiu al Registre Central de Delictes Sexuals o l'he lliurat als serveis administratius del centre. D'altra banda, com a estudiant matriculat/ada a la UIB, tenc la cobertura de l'assegurança escolar a què em dona dret la matrícula.

I, com a prova de conformitat, sign aquest compromís ètic.

Mallorca/Menorca/Eivissa/Formentera, de/d' de 202

ANNEX 3. Pautes per elaborar els documents de pràctiques

Al llarg del Pràcticum, l'estudiant haurà generat diversos documents relacionats amb el pla de treball dut a terme. Convé esmentar algunes consideracions que cal tenir en compte a l'hora d'elaborar els documents, i que es valoraran:

a) Aspectes formals de l'estructura i presentació

Cal respectar les orientacions tipogràfiques i de format.

La redacció ha de ser clara i l'ortografia i la mecanografia s'han d'haver revisat.

Les referències bibliogràfiques han d'aparèixer al llarg de la memòria i indexades a l'apartat corresponent (vegeu la normativa APA 7a ed.).

Cal incloure-hi com a annexos: graelles, fitxes, documents acreditatius, evidències del que es comenta a l'eina de seguiment i autoregulació.

b) Aspectes relacionats amb els continguts i el tractament dels aspectes del pla de treball.

Criteris	Molt bé (10)
Capacitat de síntesi	Observació comprensiva. Presència d'hipòtesis conclusives. El treball elaborat abasta bé tots els temes i en dona una visió completa. Identifica punts forts/febles.
Capacitat de reflexió	Les afirmacions són explícites. Expressen clarament l'opinió de l'estudiant. Es fa preguntes. Planteja hipòtesis. Reflexiona sobre el procés d'aprenentatge. Assenyala les idees que ha modificat, les que ha incorporat i els aspectes que no han quedat clars. Aporta idees rellevants o innovadores. Estableix relacions significatives entre els continguts. Contrasta.
Crítica constructiva	Es pronuncia davant els fets críticament. Relaciona les seves intuïcions amb plantejaments científics. Es qüestiona. Mostra amb desimboltura els seus coneixements. Analitza les causes. Anticipa conseqüències. Aporta alternatives.
Argumentació clara i coherent	Les idees, les explicacions o els arguments són comunicats eficaçment. Línia argumental clara. Dona raons; té en compte referents conceptuals psicopedagògics.
Rigor en l'anàlisi i la presentació de les	Ordena i destaca amb evidències els trets que vol mostrar. Demostra l'ús de tècniques de recollida d'informació. Fa

dades	referència a la bibliografia consultada.
Estructura, presentació i redacció	El guió inclou tots els continguts del pla de treball. Coherència interna de cada apartat. Format ajustat a les pautes donades. Frases clares. Vocabulari ampli i ric. Gramàtica i ortografia correctes.

Taula 3. Criteris d'avaluació dels documents que s'han de lliurar

ANNEX 4. Compromís de protecció de dades de caràcter personal de l'alumnat dels centres educatius

Les dades de caràcter personal fan referència a tota aquella informació sobre una persona física que la fa identificable. El nom i els cognoms d'un/a alumne/a, dels familiars, l'adreça postal, el número de telèfon o l'adreça electrònica són dades personals, però també les imatges dels alumnes.

L'estudiant en pràctiques, per protegir la intimitat dels infants i no vulnerar la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i garantia dels drets digitals, ha de seguir les indicacions següents:

- Ha de dissociar les dades de manera que no es puguin identificar els alumnes.
- Si ha de fer servir les dades personals dels infants (imatge, veu, etc.), ha de sol·licitar un consentiment previ informat i signat, i ha d'informar expressament de la finalitat.
- No pot emmagatzemar les imatges dels infants en el seu dispositiu mòbil ni en cap dispositiu personal.
- Evidentment, no pot compartir les imatges ni publicar-les.